

ТЕСТ У СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ОСНОВ ПСИХОЛОГІЇ

Т. О. Лещенко

Знання психологічних тестів і вміння кваліфіковано їх проводити вважаємо одним із важливих показників обізнаності студентів з основами психології, що конче необхідно в професійній діяльності лікаря. Контроль за рівнем цих знань і вмінь розцінюємо як один із дієвих і практично необхідних засобів перевірки знань і практичних навичок студентів з основних тем загальної психології: особистість, діяльність, увага, відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява, почуття, темперамент, характер.

Тестування проводиться на практичних заняттях, які є основною формою опанування конкретних експериментальних методик психологічного дослідження.

При виконанні деяких тестів студенти можуть працювати групами по три особи. Це дозволяє кожному побувати в ролі експериментатора, протоколіста, досліджуваного. Виконуючи тести, студенти повинні мати два зошити: чорновик для ведення записів у процесі тестування і звітний — для наступної ретельної обробки результатів роботи.

Застосовуються зазвичай методики, які не потребують складної спеціальної апаратури. І водночас це мають бути валідні, класичні тести, випробувані у світовій психологічній науці, які широко впроваджуються в професійний відбір і розстановку кадрів, для контролю психічного розвитку особистості в нормі і патології, для оптимізації навчання, прогнозування поведінки, вивчення особистості в медичних цілях. Серед них доступними і доцільними у практиці вищої школи є тести Амтхауера (структури інтелекту), Брейса (моторних здібностей), Векслера (виміру інтелекту), Вартега (проективна методика дослідження особистості), методика «розподілу часу» за С.Я. Рубінштейном, тест Мейлі (аналітичний тест інтелекту), психодіагностика уваги за таблицями Шульте, «тест руки» за Б.Брайкліном. З.Піотровським, Е.Вагнером.

Особливу зацікавленість викликають тести інтелекту, які дозволяють визначити коефіцієнт інтелекту особистості (Intelligence Quotient, IQ).

Психологічне тестування як одна з найфункціональніших конкретних експериментальних методик психологічного дослідження дає змогу повно й адекватно контролювати й оцінювати рівень знань студентів-медиків з основ загальної психології.

Наша освіта переживає третю спробу спробу широкого використання у навчальному процесі системи тестової психодіагностики, або просто - тестування. Для того, щоб ця спроба стаїа вдалою, необхідно урахувати уроки минулих невдач та знайти відповідне місце системи тестування у комплексній психодіагностиці особистості студента, професіонаїа тощо. Першій поразки тести зазнали від постанови ЦК ВКП(б) «О педологических извращениях в системе наркомпросов», яка вийшла у 1936 році. Від неї постраждаїа не лише педологія (наука про дитину), а й тестологія, психотехніка, психологія. Вдруге тестування спробував увести останній голова Держкомосвіти СРСР Г.А.Ягодін. Але через рік все було відмінено. Причина поразки — відсутність надійних тестів і кваліфікованих психологів. І ось — третя спроба. Впровадження тестів через локальний експеримент.

Тестовий контроль повинен стояти поряд з іншими видами контролю, зокрема з контрольною бесідою. Відомі психотехніки С.Г.Геллерштейн та І.Н.Шпільрейн стверджували, що кваліфікованому викладачу для правильного прогнозування знань достатньо поглибленої бесіди. Паралельно з ними таку ж думку висловлює і всесвітньовідомий психолог Ж.Піаже, який вважав найбільш придатним для вивчення дитини метод «клінічної бесіди». Американський педагог, професор із штату Клівленд К.Шимелз, що перебував минулого року в Полтаві, на питання про те, що найбільш сподобаєсь у нашій системі вищої освіти, відповів: «Сподобаєсь те, що більшість іспитів ваші студенти складають у формі бесіди-дискусії з викладачем».

Таким чином, інтегральна (комплексна) оцінка студента-медика повинна складатися принаймні з трьох незалежних оцінок: експертної (де студент оцінюється за поточними оцінками, за бесідою-дискусією), тестовою та самооцінки (яку ставить собі студент). Таке оцінювання стимулює майбутніх лікарів до посиленої роботи над оволодінням знаннями і практичними навичками з основ загальної психології.